

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 18

Maribor, petek 23. januarja 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Volja mesečno, prejemana v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Steeg strmoglavljen

SNOČI JE STEEGOVA VLADA DOŽIVELA ŽE OD SVOJEGA NASTOPA PROROKOVANI PORAZ V ZBORNICI.

PARIZ, 23. januarja. Pozna ponoči se je bliskoma razširila po mestu vest, da je podal ministrski predsednik Steeg predsedniku republike demisijo celokupnega kabineta, ki je bila tudi sprejeta. Steegova vlada, ki je bila sestavljena iz zastopnikov levčarskih strank, je imela v zbornici le nezadostno večino in je že prvi dan, ko se je predstavila parlamentu, komaj ušla porazu. Kompaktna desnica pod vodstvom bivšega ministrskega predsednika Tardieua je bila njegov najnevarnejši nasprotnik, vrh tega pa tudi socialisti niso bili zanesljivi. Pred pričetkom božičnih parlamentarnih počitnic je obstajala Steegova večina v parlamentu le še 1 glas, včeraj pa mu je centrum zadal glavni udarec. Steegov padeč sicer ni prišel nepričakovano, vendar je splošno presenečenje, ker se je domnevalo, da se bo ravno radi Oustricovega škandala še nekaj časa držal na površju.

Padeč Steegove vlade je povzročila pravzaprav politika kmetijskega ministra Boreta, ki je skušal v svrhu omiljenja težke krize, v kateri se nahaja poljedelstvo Francije, izsiliti zvišanje cen žitu in s tem tudi kruhu. Radi te njegove politike pa je prišel v težke konflikte z državnim podtajnikom v trgovinskem ministrstvu, Mayerjem, ki je ponovno zagrožil s svojo demisijo, ako bi Boret s svojimi zahtevami prodril. Mayerja je podpiralo v njegovem boju tudi več ministrstev.

Že od obstoja Steegove vlade latentna

kriza pa je prišla končno snoči javno na dan. Na seli zbornice je finančni minister Germanin-Martin izjavil, da blagajna finančnega ministrstva nima na razpolago zahtevanih 5 milijard frankov, ki jih potrebuje poljedelski minister za omiljenje agrarne krize. Radi tega je prišlo ponovno do zelo viharnih prizorov in opozicija je samo še čakala na ugodno priliko, da Steega in njegovo vlado strmoglavljajo. Ta prilika se ji je tudi takoj nudila. Poslanec Buyat je namreč vložil neko čisto nezadostno interpelacijo in zahteval za njo nujnost. O tem se je takoj razvila živahna razprava. Vlada se je izrekla z vso odločnostjo proti nujnosti, opozicija pa je podpirala Buyata. V skrajni napetosti je vstal Steeg in stavil vprašanje zaupnice. Pri glasovanju pa je bila Buyatovemu predlogu kljub protestom vlade priznana nujnost in sicer z 293 proti 283 glasovom.

S tem je bila usoda Steegove vlade zapečatenata in Steeg je tudi izvajal posledice. Še tekom noči je odšel k predsedniku republike Doumerqueu ter mu podal demisijo celokupnega kabineta. Doumerque je ostavko vlade sprejel ter poveril Steega z začasnim nadaljnjim vodstvom vladnih poslov.

Predsednik republike je že danes dopoldne pričel s konzultiranjem vseh vodilnih politikov raznih strank. Sprejel je najprej predsednika zbornice in senata, nato pa načelnike posameznih strank. Splošno se domneva, da bo prišla na vlado zopet desnica, ki je Steegov kabinet tudi zrušila.

Utrjevanje belgijske meje

BRUSELJ, 23. januarja. Vojni minister De Brocqueville je izjavil v zbornici pri razpravi o narodni obrambi, da mora Belgija proti eventualnim vpadom sovražnikov utrditi več kot 100 milj svoje meje. Stroški za utrdbene zgradbe bodo znašali približno 11 milijonov funtov.

Nemški protest v Varšavi

VARŠAVA, 23. januarja. Nemški poslanski upravnik je vložil danes po naročilu svoje vlade v poljskem zunanjem ministrstvu protest proti ponovnemu prekoračenju nemške meje po poljskih vojakih. Predvsem se nanaša protest na dogodek pred dvema dnevoma, ko je oddelek 20 mož, ki je manevriral ob meji,

vsled nepoznanja razmer pri Gleiwitzu prekoračil mejo, a se takoj zopet vrnil, čim je bil na to opozorjen od nemških oblasti.

Stavka na španskih univerzah

MADRID, 23. januarja. Zveza radikalnih visokošolcev je sklenila včeraj splošno stavko na vseh španskih univerzah. V Madridu je stavka popolna. Sicer je nekaj katoliških in nacionalnih študentov prišlo v veliko dvorano, da bi prisostvovali predavanjem, vendar so jih stavkujoči pregnali in pretepli. Nemiri so zavze li tak obseg, da je morala poseči vmes tudi oblast.

Zadnja leta so pokazala, da postaja sadjarstvo eden glavnih virov dohodkov našega kmeta. V razpravi o tej panogi se je zlasti povdarjala (Robič) potreba primerne organizacije, določitev gotovega časa za obiranje sadja, prepovedi kupčevanja s sadjem neregularnim kupcem, nadzora izvoza sadja po organih banske uprave, pomnožitve banovinskih drevesnic, obveznega zatiranja sadnih škodljivcev, oddaje sadik po nižjih cenah za siromašne kraje itd. Bar. dr. Marušič je z izrazom zadovoljstva nad velikim interesom banovinskega sveta za vsa gospodarska vprašanja povdaril, da bo banska uprava storila vse za povzdigo raznih panog kmetijskega gospodarstva. Zlasti je tudi pritril predlogom

Senzacionalna aretacija Mussolinijevega prijatelja

PARIZ, 23. januarja. Iz Rima je prišlo poročilo o aretaciji znanega bankirja Pietra Gualino, vsled ovadbe italijanske Narodne banke. Aretacija je vzbudila veliko senzacijo, ker je bil Gualino dober prijatelj Mussolinija. Zapleten je v znani Oustric-škandalu v Parizu in Narodna banka ga obdolžuje raznih nekonkretnosti. Protifašistični krogi pa trde, da ima aretacija popolnoma drugo ozadje.

Zračni promet Berlin — Dubrovnik

SUŠAK, 23. januarja. Kakor javljajo iz Berlina, se pripravljajo uvedba redne zračne proge Berlin—Praga—Dunaj—Ljubljana—Sušak—Split—Dubrovnik. Proga bo otvorena, čim bodo v vseh onih mestih, ki doslej še nimajo letališč, aerodromi urejeni. Pozneje bi se zračni promet uvedel tudi na progi Beograd—Sušak—Split in narobe.

Rodbinska tragedija v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 23. januarja. Preteklo noč se je pripetila tu strašna rodbinska drama. Delavec Josip Resnyak je v pijanem stanju z britvijo zaklal oba svoja sinova, stara 9 in 11 let, nakar je šel iskati še svojo ženo, da bi zaklal tudi njo, vendar so ga še pravočasno preprečili. Resnyak je zdiral potem na cesto, kjer je ogrožal vse svoje zasledovalce in so ga mogli aretirati šele potem, ko je neki stražnik oddal nanj slepi strel. Ko se mu je stražnik približal, si je Resnyak sam z nožem prerezal grlo in obležal nezavesten. Nezavestnega so prepeljali v bolnico, njegova umorjena otroka pa v mrtvašnico.

Za planinski ples

dobite blago po Din 10⁰⁰

v Bazarju,

Vetrinjska ulica 11. 201

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 23. januarja. Zaprto.

Sobota, 24. januarja ob 20. uri »Duh zemlje«, ab. A. Kuponi. Zadnjič.

Nedelja, 25. januarja ob 15. uri »Grof Luksenburški«. Kuponi. — Ob 20. uri »Odgodena noč«. Kuponi. Deci neprimerno.

Iz gledališča. Opozarjamo na poslednje vprizoritve Wedekindove žaloigre »Duh zemlje« (Lulu), ki je na mariborskem odru zelo uspela ter je vsled tega pričakovati pri tej predstavi velik obisk. Vršila se bo v soboto, 24. t. m. ab. A in je deci neprimerna. — V nedeljo, 25. t. m. bosta dve zabavni in veseli vprizoritvi: ob 15. uri bo na novo zrežirana in inscenirana opereta »Grof Luksenburški«, ki je v Mariboru zelo priljubljena, ob 20. uri bo druga repriza nad vse zabavne burke »Odgodena noč«, ki je pri dosedanjih vprizoritvah izzvala salve smeha. — Za najbližji čas se pripravljajo premijera Shawove komedije »Ljubimec« v režiji g. Skrbinška, v opereti pa premijera Leharjeve operete »Giganska ljubezen«, ki je radi živahnega dejanja ter temperamentne muzike priljubljena repertoarna točka vsakega operetnega gledališča.

Problemi kmetijstva v dravski banovini

Nišo nič manj pereči nego v ostalih delih države ter v vseh drugih državah Evrope. To je pokazala včerajšnja živahna in zelo stvarna razprava v banovinskem svetu, ko je šlo za proračun kmetijskega oddelka banske uprave. Naglašala se je predvsem potreba poglobitve strokovne izobrazbe našega kmeta potom kmetijskih šol in kmetijsko-nadaljevalnih šol, za katere so posamezni člani banovinskega sveta (Steblovnik) zahtevali celo obveznost poseta. Naglašale so se potrebe našega kmetijstva (Mihelčič) in se je stavila zahteva po večjem upoštevanju istega s strani države pri sklepanju trgovskih pogodb. Važno je vprašanje večje uporabe umetnih gnojil, ki je v naši državi v primeri z naprednimi kmetijskimi državami, še minimalna, in se je v tem pogledu predlagalo podpiranje nabave s strani banovine odnosno države (Lebinger). Zastopnika banske uprave (podban dr. Pirkmajer in načelnik kmetijskega oddelka Podgornik) sta dala važna pojasnila o akciji banske uprave za cenejšo dobavo umetnih gnojil, v katero svrhu bo ustanovljen poseben prometni zavod za gnojila, pri katerem bi sodelovale banovina, Kmetijska družba in industrija umetnih gnojil. Prometni zavod bi kreditiral kmetovalcu umetna gnojila dotlej, ko svoj pridelek proda.

Nišo nič manj važno je vprašanje živinoreje in v zvezi s tem licencovanje plemenske živine, primernejša izbira plemenske živine v posameznih delih banovine (Robič, Babnik, Litrop, Šerbinček, Košir, Koritnik, dr. Pivko), uvedba primerne cene za plemensko živino, uvedba tečajev za izobrazbo uslužbencev pri živini, smotrna uporaba živinorejskih fondov, podpiranje zgradb vzornih gnojišč in gnojničnih jam itd.

Eno najbolj perečih vprašanj je položaj našega vinogradništva. Značilno je, da se je tu pojavila zanimiva preorientacija v smeri pridelovanja namiznega grozdja in je član banskega sveta Robič, predlagal med drugim, naj bi se v banovinskih trtnicah posvetila posebna pažnja vzgoji primernejši trti za namizno grozdje. Tudi je s povdarkom naglašal potrebo čim naj večjega podpiranja izvoznih vinarskih združenj, tako glede izvoznih premij kakor glede olajšav pri zatrošarinjenju vina. Zanimivo je dalje, da se je član banskega sveta Šerbinček z vso odločnostjo zavzel za odpravo šmarnice in zamenjavo zadevnih nasadov s sadovnjaki. Pomočnik bana dr. Pirkmajer je priznal polno upravičenost raznih predlogov, ki so usmerjeni vsi na omiljenje vinske krize. Povdaril je, da je banska uprava že potom okrožnic priporočala zasaditev leg, ki za vinograde niso primerne, s sadnim drevstvom zlasti tudi z orehi.

Mariborski in dnevni drobiž

Tujsko-prometna razstava dravske banovine

Za prireditve tujsko-prometne razstave v Ljubljani v jeseni leta 1931 se je sestavil pripravljalni odbor, ki mu je predsednik gosp. dr. Marn Rudolf, načelnik VIII. oddelka kraljevske banske uprave dravske banovine in predsednik Zveze za tujski promet v Sloveniji.

Dalje so zastopani v pripravljalnem odboru: Tujsko-prometni svet kraljevske banske uprave dravske banovine po ravnatelju g. N. Velikonji, mestna občina ljubljanska po podžupanu prof. Evgenju Jarcu, Ljubljanski velesojem po svojem ravnatelju konzulu gospodu dr. Dularju Milanu, Zveza za tujski promet v Ljubljani po ravnatelju Pintarju Vladimirju, Tujsko-prometna zveza v Mariboru po trg. inspektorju kralj. banske uprave v Ljubljani, dr. Franu Rateju, Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani po Franju Krapežu, kavarnarju in restavracarju v Ljubljani, in Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru po gospodu Osetu Andreju, hotelarju v Mariboru.

Pripravljalni odbor je prevzel nalogo, da priredi v jeseni leta 1931 o priliki ljubljanskega velesoja tujsko-prometno razstavo dravske banovine. Namen te razstave je, zbrati propagandni material v obliki najmodernejših propagandnih razstavnih predmetov za eventualne razstave v inozemstvu. Zato naj bi se razstavil res prvovrsten propagandni material, t. j. reliefi krajev, diorame, modeli tujsko-prometnih objektov in slinč. Vsi predmeti bi morali biti trdno napravljeni, da bi se mogli nemoteno prevažati na daljše proge.

Drugi del te važne razstave naj bi bil strokovno-poučni del. V tem delu bi se razstavili vzorci vzornih gostilničarskih, hotelskih, kavarniških in restavracijskih prostorov z vsemi modernimi pridobitvami. Ker se bodo vsi ti vzorci slikali, se bo s tem nabral vzoren študijski material za naše hotelske in gostilničarske obrate.

V zvezi s prvim delom razstave bi se po naši zamisli priredila tudi razstava umetniških pokrajinskih slik, kar bi v propagandnem oziru gotovo pomenilo napredek.

Nekateri večji znani interesenti so bili že povabljeni k razstavi pisмено; ker pa ni izključeno, da niso vsi prejeli povabila, ki bi se želeli te razstave udeležiti, objavljamo tos vojo zamisel z vabilom, naj čimprej priglasijo svojo udeležbo.

Tajništvo pripravljalnega odbora posluje v prostorih Tujsko-prometnega sveta kraljevske banske uprave dravske banovine, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7 I, telefon interurban 2373.

Roparski napad na Ruški cesti

Maribor bo — zdi se — začel polagoma postajati sloveč po zločinskih podvigih kakor Čikago. Ne mine več skoro dan, da ne bi bilo kake tatvine, vloma ali podobnih zločinov. Danes dopoldne je bila zopet Ruška cesta pozorišče grdega zločina. V hiši št. 33 stanuje — kot lastnica hiše — Marija Pauša, ki ima na stanovanju štiri dijake. Med njimi je tudi 17 letni gimnazijec Jaroslav Čoh, doma iz Beograda. Danes zjutraj so ostali trije dijaki odšli v šole, dočim je on nekoliko zbolel in je ostal doma. Tudi gospodinja je zjutraj odšla na trg. Med 9. in 10. uro sta naenkrat prišla dva neznanca in ker so bila vrata zaprta, sta ga poklicala in pozvala, naj odpre, da sta monterja in da sta prišla popravljat vodovod. Ko je fant odprl, je eden neznanec obstal zunaj pred vrati, drugi pa je hotel notri, češ da bo pregledal vodovodne naprave. Čohu se je stvar zdelala sumljiva, zato mu je hotel zabraniti vhod. Možakar pa ga je sunil v trebuh. Ker je Čoh začel vpiti, je priskočil še drugi neznanec in sunil Čoha z nožem v zgornjo stran stegna leve noge. Čoh je omahnil in obležal nezavesten. Oba neznanca pa sta med tem s sekiro vlomila še v drugo sobo, pregledala in pretaknila vse stanovanje in nato zbežala proti Studencem. Kakor gospodinja, ki se je kmalu nato vrnila, zatrjuje, ji ni manjkalo ničesar.

Ko so ljudje videli, kaj se je zgodilo, so takoj avizirali rešilni oddelk, ki je Čoha prepeljal v bolnico. Rana ni smrtno nevarna, dasi je prerezana podkožna žila.

Na lice mesta so takoj odšli člani kriminalnega oddelka mariborske policije s policijskim psom ter daktiloskopi in fotografi. Zasedovanje obeh zločincev je v teku in policija upa, da bosta še danes v rokah pravice.

O zločinu so se v prvih hipih takoj raznesle najgorostasnejše vesti o roparskem umoru.

Kralj in kraljica posetita Zagreb.

Kralj Aleksander in kraljica Marija bosta v nedeljo, 25. t. m. posetila Zagreb in ostaneta tamkaj nekaj dni.

Hripa v Mariboru.

Tudi v našem mestu je zaznamovati zadnje dni več primerov sumljivih obojen, ki kažejo vse znake hripe, katera razsaja sedaj po vsej Evropi. Pripominjamo pa, da so vsi dosedanji primeri lahke naravi in da za enkrat še ni nobenega povoda za vznemirjenje. Pač pa je potrebno, da se ljudje čuvajo prehlajenja in ne zahajajo po nepotrebnem na kraje, kjer se shaja mnogo občinstva.

Lutkovno gledališče Sokola-matice.

V nedeljo, dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne ponovitev veseloiigre v treh dejanjih. »Gašperček razbojnik«.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mariborskemu mestnemu fizikatu so bili od 14. do 21. t. m. prijavljeni 3 primeri oboletosti za davico.

46.897 spisov

je bilo v l. 1430 zavedenih v vložne zapisnike predstojništva mestne policije v Mariboru, od teh 35.331 splošnih in 11.566 poverljivih.

Tujski promet v Mariboru v l. 1930

izkazuje 38.514 prijavljenih in 38.086 odjavljenih oseb. Od teh se je v hotelih in prenočiščih prijavilo 17.051 naših in 7226 tujih državljanov, odjavilo 17.034 naših in 7207 tujih državljanov. Od tujih državljanov je bilo največ Avstrijcev (5545), Čehov (874), Nemcev (617), Italijanov (460), Madžarov (296), Rusov (95), Poljakov (41) itd.

Kriminaliteta v Mariboru v l. 1930.

Mestna policija je v l. 1930 obravnavala in z uspehom završila: 2 slučaja špijonaže, 7 slučajev po zakonu o zaščiti države, 19 težkih telesnih poškodb, 9 posilstev, 935 tatvin, 73 utaj, 146 prevar, 197 ostalih zločinov in prestopkov, 14 samomorov itd. V zaporih mestne policije je bilo v l. 1930 zaprtih vsega 2435 oseb, od teh oddanih sodišču 197.

979 novih potnih listov

je bilo v l. 1930 izdanih našim državljanom od mariborske mestne policije, 3987 starih potnih listov pa podaljšanih. Vidiranih za inozemstvo je bilo 5086 potnih listov našim in 826 tujim državljanom. Z vizumi za vpotovanje, izdanimi od naših zastopstev v inozemstvu, se je v Mariboru javilo 3611 inozemcev.

Javno življenje in društveno gibanje v Mariboru.

V l. 1930 je bilo v Mariboru 478 društvenih občinskih zborov, 689 izrednih zborov, javen shod nobeden. Gledaliških predstav je bilo 246, javnih vesellic in koncertov 1289, plesov 30, kinopredstav 1985, cirkuških predstav 5, konferenc in predavanj 129, športnih tekem 5.

Motornih vozil

je bilo v Mariboru koncem 1930. leta 464 in sicer 207 potniških, 107 tovornih avtomobilov in 150 motociklov.

Polovična vožnja za smučarske tekme v Bohinju.

Prometni minister je odobril polovično vožnjo na železnicih vsem onim, ki se udeležijo zimsko-sportnih tekem v Bohinju. Ugodnost velja tudi za osebe, ki pridejo iz inozemstva. Na odhodni postaji je treba kupiti cel vozni listek, za povratek pa velja z žigo zimsko-sportnega saveza. Ugodnost traja od 26. tm. do 6. februarja.

Mariborsko časopisje v l. 1930.

V Mariboru je minolo leto izhajalo 29 časopisov, od teh se je tekom leta nanovo prijavil 1, prenehalo pa jih je

33 Izvoščkov

še šteje Maribor. Stara garda izvoščkov izumira. —

Radvanje.

V nedeljo se je vršil v Novi vasi občni zbor pevskega društva »Lire«, ki je bilo ustanovljeno l. 1929. Težko stališče je imelo društvo po ustanovitvi. Končno se je preselilo iz Sp. Radvanja v Novo vas, kjer je dobilo svoj društveni lokal. Začele so se redne pevске vaje, ki jih vodi g. Lah z vso skrbnostjo in je navadil mlade neizvežbane pevce že dokaj pesmic, s katerimi so že pogosto nastopili. Društvo si je nabavilo svoj klavir in oder, tako da gojijo poleg petja tudi dramatiko. Na letošnjem občnem zboru je bil soglasno izvoljen stari odbor. Želimo ag. nemu pevskemu društvu mnogo uspeha v letošnjem delovanju.

Tudi občni zbor kolesarskega društva »Pošteta« izkazuje lep napredek v kolesarskem sportu. Lanske dirke so pokazale veliko sposobnost naših mladih kolesarjev, ki so dosegli na društvenih in drugih dirkah krasne uspehe. Zopet je bil izvoljen skoraj ves prejšnji odbor z malenkostnimi spremembami.

Jarenina.

Blaženi mir nas objema in vsi dobrodejno občutimo moč domovinske sloge ter dih narodno-bratske vzajemnosti in strpnosti, odkar je zaklical naš kralj Aleksander po svojem manifestu med nas rešilne besede: Mir vam bodi! Nad ruševinami nekdanjih strank nestrpnosti in sovraštva pa je upanosno zaplaval »Sokol kraljevine Jugoslavije«, — varuh miru in sprave, ki zbira k sebi v bratski ljubezni in domovinski slogi vse sinove in hčere velike Jugoslavije, ki so dobre in blage volje. Sokol kraljevine Jugoslavije je tudi zmagovito poletel v Slovenske gorice. Skoro po vseh večjih župnijah že ima svoje postojanke. V Jarenini smo imeli sokolski občni zbor na dan 18. t. m. Šolska dvorana se je napolnila s sokolsko zavednim občinstvom. Odbor je podal svoje letno poročilo. Vršila se je poletni sokolsko-domovinska prireditev, pozdravilo se je čehoslovaške in poljske Sokole ob vsesokolskem zletu na postaji Pesnici, priredilo se je svečanost na dan 1. decembra itd. V novo sestavljeni odbor se je pritegnilo nekaj novih članov, med njimi kot podstarosta vzgleden kmet g. Jožef Pezdicek. Vrlo delavni starosta g. Lubinski je vneto na delu za vzvišeno sokolsko idejo. Čast mu! Nečelnik g. učitelj Kump in načelnica učiteljica Karolina Čonč sta določena za sokolski vaditeljski tečaj v Ptuj. Brat Črnko Zoran je daroval Sokolu ob priliki neke poravnave 300 Din. Za blagi in blagi zdravo! —

Delo dobe

takoj: 30 viničarjev, 18 hlapcev, 2 kocijaža, 2 ključavničarja, 2 mlinarja, 1 kolar, 1 kletar, 1 točilec, 2 fotografa, 2 kovača, več vajencev kovaške, ključavničarske, mizarske, vrtinarske in natakarske obrti, več služkinj, sobaric, 1 blagajničarka za hotel, 1 prodajalec slaščic, 1 natakarica in več šivilj. —

Predavanje za trgovce in nameščence.

Gremij trgovcev v Mariboru obvešča vse svoje člane in trgovske nameščence, da se bo vršilo v sredo dne 28. tm. ob 20. uri v mali dvorani hotela »Orel« predavanje g. Halberta iz Hamburga o praktični reklami. Program, ki obstoja iz šestih predmetnih točk, je tako obširen, zanimiv in za vsakega trgovskega človeka podučljiv in koristen, da je faktično največji interes vsakogar, da se predavanja udeleži. Predavatelj g. Halbert je avtor knjige »Praktične Reklame«, katero uporabljajo tudi višje strokovne šole, se udeležuje na tem polju že 25 let, je dober, poljuden govornik in bo po predavanju še odgovarjal na eventualno stavljenja mu vprašanja. —

Pregled roman »Plebanus Joannes« v češčini.

V založbi Prombergerja v Olomoucu je izšel zgodovinski roman Ivana Preglja »Plebanus Joannes« v češkem prevodu Bohuslava Vybiralca, ki je prevedel že večje število slovenskih del na češčino. —

Riziko dela.

Snoči je padel 19letnemu, pri Kovični uslužbenemu delavcu Ferdu Martinšku med delom z bencinom napolnjen sod na levo nogo in mu jo tako zmečkal, da so ga morali prepeljati v bolnico. —

K I N O

Gratski:

Danes, petek, zadnji Richard Tauber
NE VERUJEM NOBENI ŽENI!

V soboto, 24. t. m. Velika premijera:
LAŽNI FELDMARŠAL — Roda-Roda

Union:

Samo še v petek se predvaja opereta
VESELA SRCA!

Od sobote dalje: LJUBIMEC BOGOV
z Emil JANNINGS, Olga ČEHOVO in
Renato MÜLLER.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri
Predprodaja dnevno: od 10. do 12 ure na blagajni. XXVI

APOLOKINO

V soboto in nedeljo:
VSTAJENJE!
Po TOLSTOJU.

Kino 'DIANA' Studenci.

V soboto, 24. in nedeljo, 25. januarja popolnoma novo! »LUDA SREČA«, roman male tvorniške delavke. — V glavni vlogi Fritz KAMPFEN, M. PAUDLER, Livio PAVANELLI.

PREDSTAVE: ob delavnikih ob 8. uri: ob nedeljah in praznikih ob 4., 7., 9. uri Moderna godba!

Ribji trg.

Na današnjem ribjem trgu so prodajali karpe po 22 Din, polenovke po 13, sardele po 16, mole po 36, morske rakce po 44 Din za kilogram.

Dve zimski nezdoli.

Pri smučarskem treningu je padel 32letni finančni podpreglednik Ciril Kramer tako nesrečno na glavo, da je zdravnik odredil njegov prevoz v bolnico. — Pri Sv. Arehu na Pohorju je padel na ledenih tleh 18letni slikarski pomočnik Albin Furlan ter si zlomil levo nogo v kolenu. Včeraj popoldne so ga prepeljali v bolnico. —

Prireditev »Jadranske Straže« v Ljubljani.

V soboto, dne 24. januarja, priredi »Jadr. Straža« v Ljubljani svoj tradicionalni ples. Prireditve je zamišljena v velikem stilu z mnogimi prijetnimi presenečenji, ki jih pripravljajo ljubljanski umetniki; med drugim nastopijo v smiselno urejenih skupinah zastopstva slovenskih plemen v svojih pestrih nošah. Ker se plesa udeleži vsa nacionalna Ljubljana ter njena ožja in širša okolica, bodo Mariborčani prav posebno dobrodošli gostje, ki bi na svečan način dvignili solidarno zamisel »Jadranske Straže«. —

Knjigarna tiskovne zadruge podruž. Maribor

Aleksandrova cesta 13 priporoča cenjenemu občinstvu bogato izbiro najnovjših znanstvenih in leposlovnih knjig in revij v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. Poleg tega izvršuje naročila na vse inozemske knjigarne, ker je žnjimi v direktni poslovni zvezi.

Okr. na skupina drž. nameščencev

in upokojencev in Samopomoč drž. nameščencev in upokojencev v Mariboru javlja svoj redni občni zbor, ki se bo vršil dne 8. febr. v prostorih Nabavljalne zadruge drž. nameščencev ob 9. uri z običajnim dnevnim redom. —

Tradicionalna otroška pustna reduta ISSK Maribora

se bo vršila v ponedeljek dne 16. februarja popoldne v dvorani Union. Vsi oni, ki so bili lansko leto priče vselemu in sprotnemu razpoločanju naših maščkov, tudi letos ne bodo izostali. Ker bo to edina otroška prireditev v predpustni, opozarjamo nato starše že danes. Vodstvo je v spretnih rokah ga. dr. Zore Ravnikove.

Zanimiv kriminalni slučaj pred 100 leti

ZRTEV LASTNE LAHKOMISELNOSTI IN HISTERIČNEGA DEKLETA.

Berlinski mesečnik za kriminalno psihologijo prinaša zanimivo poročilo o nekem kriminalnem primeru, ki se je pripetil pred 100 leti v Franciji.

V Saumuru je živel okrog l. 1830 upravnik vojaške jahalne šole de Morel, ki je imel lepo, 16letno hčerko, ki pa je bila žalost silno histerična. Na neki domači zabavi se je seznanila z dvema mladencema. Eden je bil slikar, sicer bivši oficir, drugi pa poročnik Ronciere iz zelo ugledne rodbine. Ta se je pri neki priliki tako zameril svojemu očetu, staremu generalu, da mu je celo zagrozil, da ga zavrže, ako bi še kdaj slišal kaj slabega o njem.

Po dotični domači zabavi so pričela Morelovo rodbino vznemirjati tajinstvena pisma, ki so prihajala najprej na Morela, potem na njegovo postarno, a še vedno lepo ženo in končno tudi na omenjenega slikarja. Pisca teh pisem nikakor ni bilo mogoče izslediti.

Med tem je bila pri Morelovih prirejena druga domača zabava, kateri je prisostvoval tudi poročnik Ronciere. Po zabavi — bilo je ob 6. zjutraj — je bil stari Morel nenadoma poklican k svoji hčerki na pomoč. Našel jo je v njeni sobi, ko je srepo zrla skozi okno. Ko so jo vprašali, kaj ji je, je odgovorila, da jo poročnik Ronciere, preoblečen v redarja, neprestano opazuje. Kakor da bi se razvezal jezik, je nenadoma pričela pripovedovati, kaj se ji je zgodilo preteklo noč: Ob dveh ponoči se je nenadoma zbudila, ker je nekdo trkal na okno. Čeprav je imel maskiran obraz, je spoznala v njem poročnika. Skočil je na njo kot žival ter izjavil, da se hoče maščevati nad njo. Vrgel jo je na tla in jo tako dolgo pretepal, da je dobila več poškodb, nakar je izginil brez sledu.

Da se izognejo škandalu, so se prestrašeni starši odločili, da molče. Toda še istega dne so preiel pismo brez podnisa, v katerem se drzni nočni napadalec hvali, da je njihovo hčerko onečastil. Iste ga dne je tudi slikar prejel pismo, podpisano Ron... v katerem ga imenuje strahopetca. Slikar je takoj pozval poročnika na dvoboje. Ta se je tudi odzval, čeprav ni vedel, za kaj gre. Usoda je hotela, da

je v dvoboju ranil svojega nasprotnika, ki je potem odklonil vsako poravnavo. Poročnik Ronciere je bil popolnoma strt. Slišal je sicer nekaj o nesrečnih pismih, vendar se za stvar ni zanimal. Šele čez nekaj dni ga je obvestil njegov prijatelj, da so strokovnjaki preiskali dotična pisma in ugotovili, da jih je pisal on.

In poročnik Ronciere je potem napravil največjo neumnost, kar jih je mogel napraviti. Pismeno je priznal slikarju, da je res on pisal dotična pisma. Upal je, da se bo na ta način afera potlačila. A se je kruto prevaril. Vse mesto je živahno razpravljalo o najnovejšem škandalu. General Ronciere je prekel svojega sina in zahteval najstrožjo kazen. Poročnik Ronciere je bil res kmalu aretiran. Vse se je zgrajalo nad njegovo pokvarjenostjo, vendar ni prišlo nikomur na misel, da bi preiskal, čemu anonimna pisma še vedno poplavlja mesto, čeprav je bil Ronciere že v zaporu. Prišel je dan razprave. »Onečastjena« gospica Morel je pod prisego potrdila zgoraj navedene nočne dogodke. Zdravniki so Morelovo natančno preiskali, vendar niso našli nobenih sledov defloracije, le par neznanih prask na levi nogi. Tudi ostali izvedenci so izpovedali v korist obtoženca. Končno so celo štirje grafologi izjavili, da je rokopis anonimnih pisem zelo podobna rokopisu gospice Morel, neki trgovec s papirjem pa je potrdil, da je papir anonimnih pisem identičen z onim, ki so ga našli v pisalni mizi Morelove.

In kaj se je zgodilo po vsem tem? Nikdo se ni oziral na izjave izvedencev, temveč so delali na njihov račun celo neslane dovtipke. Državni pravdnik je zahteval najstrožjo kazen, češ da je obtoženec svoječasno sam priznal svojo krivdo. Porotniki so končno res spoznali obtoženca krivim posilstva in telesne poškodbe in poročnik Ronciere je bil obsodjen na — 10 let ječe!

Sto let je že preteklo, odkar je postal ubogi poročnik Ronciere žrtev lastne lahkomišelnosti in človeške zlobe. Umril je od žalosti, ne da bi mu popravili storjeno krivico. Dandanes seveda ni verjetno, da bi sodniki polarali tako važnost na izpoved kake histerične mladenke.

Suženjstvo v zamorski republiki

JELI LIBERIJA LAHQ ČLAN DRUŠTVA NARODOV?

Razkrile so se čudne stvari. Preiskovalna komisija Društva narodov je objavila poročilo o suženjstvu v zamorski republiki Liberiji v Afriki.

Leta 1822. je osnovalo nekoliko ameriških filantropov društvo proti suženjstvu »American Colonisation Society«. Da bi storili v tem pravcu kaj koristnega, so osvobodili nekaj tisočev sužnjev in jih poslali nazaj v Afriko. Ti sužnji so se nastanili v zapadnem delu Afrike blizu Nigra ter so ustanovili neodvisno republiko z imenom Liberija. Glavno mesto so imenovali v čast ameriškega predsednika Monroe-a Monroria.

Ti črnci, ki jih je vzgajala bela civilizacija, se nikakor niso hoteli istovetiti s svojimi črnimi brati. Polastili so se oblasti v državi in postali gospodujoč razred 13.000 ljudi nad dvema milijonoma ostalih črncev. Njihova oblast je bila osnovana na premetenosti in sili, ni pa jim prišlo na misel, da bi osvobodili iz suženjstva svoje soplemenjake. Čeravno je Liberija službeno priznana od vseh držav, je vendar neodvisna samo radi tega, ker jo ščitijo Zedinjene države, katerih interesi prevladujejo v njej.

»Firestone Rubber Company«, veliki trust gumija v Zedinjenih državah, se je hotel osvoboditi angleškega monopola gumija in je zato nasadila velike plantaže — v Liberijo. Podjetje je imelo velike težave; bojazen vladajočega razreda, da mu ne bi kdo preblizu pogledal v karte; nesposobnost in korupcija uprave, ki ni dopuščala, da bi veliko kapitalistično podjetje prosperiralo. Zato se je ameriška vlada zainteresirala za razmere v Liberiji, ki so ji bile do tedaj indiferentne. In

je tudi poslala poslanico v Monrovia. Liberija je bila l. 1919. sprejeta kot enakopraven član v Društvu narodov. Od takrat je znatno padel ameriški vpliv v Liberiji, ker je liberijska vlada mislila, da je postala mednarodni faktor, ko je videla, da se postopa z njenimi delegati enakopravno na skupščinah Društva narodov. Upirala se je vsem poskusom Zedinjenih držav, ukiniti suženjstvo. Pristala je edino na to, da se izvede preiskava s sodelovanjem delegata Zedinjenih držav, Društva Narodov in enega reprezentanta naroda Liberije.

Namen preiskave je bil, dognati, ali suženjstvo v Liberiji obstoja ali ne in če ima ženevska konvencija proti suženjstvu odziv v tej državi. V svojem poročilu je komisija točno opisala razmere, ki vladajo v tej državi in ki niso prav nič laskave za republiko. Znano je, da obstoja v velikem številu afriških in azijskih držav hišno suženjstvo in da se vrši v Abesiniji tajno trgovanje s sužnji, ki jih pošiljajo v Arabijo.

Poročilo komisije je porazno. Konstatira hišno suženjstvo, ki je še precej blaga oblika suženjstva napram dejstvu, da vlada Liberije izvažja sužnje v špansko kolonijo Fernando Po, v francosko kolonijo Gabon in v belgijski Kongo. Delavci, ki so zaposleni na plantažah družbe Firestone, ne dobivajo ničesar od svojih plač, ker gre vse to v žepo uradnikov. Vodja trgovine je podpredsednik republike, ki pa je očividno delal sporazumno s predsednikom republike, ker je po tem škandalu podal ostavko.

»Journal de Genève« zahteva, naj se ta primitivna država odstrani iz Društva

narodov in naj se jo stavi pod mandat ter priskrbi večji vpliv Zedinjenih držav v njej. Obžalovati je, da se Društvo narodov ne more vmešavati v notranje razmere držav — svojih članic, ki često ne slušajo svetov in se niti ne zmenijo za proteste.

10letnica smrti vojvode Mišića

Dne 20. januarja je minilo 10 let, odkar je umrl v Beogradu slavni srbski vojsko vodja, vojvoda Živojin Mišić, zmagovalec v veliki bitki ob Kolubari l. 1914 ter vodja srbske armade, ki je po prebitju solunske fronte zmagovito in neustrašno prodiral v Srbijo.

General Vladimir Belić je imel povodom desetletnice Mišičeve smrti v Valjevu predavanje, v katerem je podal zanimivo sliko težavnega položaja srbske armade o priliki velike avstro-ogrske ofenzive ob Savi in Drini. Izjavil je med drugim: Po 55 dnevni silno krvavih bojih proti ogromni premoči, se je pričela končno opazati med Srbi utrujenost in vznemirjenost. Zato je vojvoda Putnik odredil, da naj se vse tri srbske armade umaknejo proti Valjevu, da se tako fronta zoži. Umikanje se je pričelo v polnem redu. Ko pa so vojaki videli gomile mrtvih tovarišev, se jih je polotilo malodušje. Položaj je bil silno kritičen. Bila je namreč velika nevarnost, da nastane med Srbi panika. Tu se je vojvoda Putnik odločil za energičen korak. Poklical je Mišića telefonično in mu rekel: »Prezvedite takoj l. armado. General Bojović je težko bolan in ranjen. Samo Vi še lahko ustavite razpadanje vojske. Napravite, kar smatrate za dobro!« Na Putnikovo vprašanje, kedaj namerava odpotovati, je Mišić odgovoril: »Tekom ene ure!«

In res se je takoj odpeljal z avtom proti Valjevu, zbral najprej najboljšo četo, izvršil temeljito reorganizacijo, dvignil bojni duh in pripravil vse potrebno za oni strašni udarec, ki je zadel potem Avstrijce. Čim je prispela municija, je namreč čisto nepričakovano napadel avstrijski center ter ga po enodnevnih bitki razbil. Posledica je bila, da se je vsa avstro-ogrska vojska spustila v paničen beg ter izpraznila tudi Beograd. Po bitki ob Kolubari so ostali na srbskih tleh avstrijski vojaki le še kot ujetniki.

194 novih malih planetov odkritih

Ugotovitev celotnega števila vseh planetov je praktično nemogoče. Slavni angleški zvezdoslovec sir James Jeans je v nekem svojem nedavnem predavanju cenil celotno število zvezd na 100 milijard. Seveda je takoj pristavil, da je to samo njegova domneva in da jih je lahko tudi dva ali celo štirikrat toliko. Da bi si mogli poslušalci vsaj prilično predstavljati, kaj njegov račun pomeni, je navedel, da bi pri številu 100 milijard zvezd odpadlo na vsakega prebivalca zemeljske krogle najmanj 60 zvezd. Seveda je viden le majhen odlomek celotnega števila zvezd. Človek, ki ima zelo dober pogled, vidi kvečemu kakih 3000 zvezd. Čim popolnejši so daljnogledi, tem več zvezd je mogoče videti. Z največjimi doslej postavljenimi daljnogledi je mogoče videti poldrugo milijardo zvezd, kolikor je prilično ljudi na zemlji.

Zadnje pismo Marije Stuart

Eden najbolj dragocenih zakladov škotske narodne knjižnice je vsekakor zadnje pismo Marije Stuart, ki bo meseca februarja razstavljeno na neki razstavi v Londonu. Skupina bogatih škotov je leta 1918 izročila to dragocenost knjižnici. Pismo je spisano v francoskem jeziku in datirano z 18. februarjem 1587, nekaj ur pred usmrtno nesrečno kraljico. Marija Stuart se obrača v tem pismu na svojega svaka, francoskega kralja Henrika III. ter priča o njeni nenavadni hladnokrvnosti in mirni duši. »Najbolj krščanskega kralja, brata in nekdanjega zaveznika« prosi Marija Stuart, da naj jo ohrani v najlepšem spominu. Nikdar naj je ne pozabi, ker bo umrla za katoliško cerkev. Svojega sina in svoje zveste sluge priporoča velikodušnosti francoskega kralja.

Sport

Sankaška tekma ponovno odpovedana.

Radi popolnoma zaledenele proge je moral SSK. Maribor ponovno sankaško tekmo za prvenstvo Pohorja odgoditi na poznejši termin.

Mariborski zimsko sportni podsavez, službeno.

Podsavezna skakalna tekma, ki bi se morala vršiti dne 25. t. m. v Mežici, je radi slabih snežnih razmer odpovedana. Tajnik.

Tekma za prvenstvo Dravske banovine v smučskih skokih

se bo vršila v nedeljo dne 25. t. m. ob 3. pop. v Dovjem-Mojstrani namesto na Bledu. Žrebanje bo tik pred tekmo neposredno pri skakalnici.

Zavarovanje zimskih sportnikov.

JZSS poziva vse klube, da nujno opozore svoje člane na ugodnost zavarovanja pri nezgodah o priliki izvajanju zimskih sportov. Za premijo Din 13.75 je vsakdo zavarovan za Din 20.000.— za slučaj smrti, Din 20.000.— za slučaj trajne invalidnosti, Din 10 dnevne odškodnine. S prijavo je vpslati zavarovalni znesek ter prejmejo klubi skupno potrdilo o zavarovanju. Polica leži pri savezu. Vsaka prijava mora obsegati ime, priimek in rojstno leto.

Svetočno prvenstvo v umetnem drsanju se bo vršilo od 28. februarja do 1. marca v Berlinu, tekmovalje za evropsko prvenstvo pa na Dunaju dne 25. t. m.

Tekme za prvenstvo table-tenis odseka ISSK Maribora.

Tekem za klubovo prvenstvo v ping-pongu se je udeležilo 20 igralcev pod vodstvom VI. Pušenjaka. Prvenstvo kluba si je priboril Andrej Korenčan z 18 točkami. Enako število točk je dosegel sicer tudi Boris Skapin, a ima Korenčan zaznamovani boljše razmerje golov. Rezultati: Andrej Korenčan 18, Boris Skapin 18, Dušan Vodeb 17, Savo Domicelj 16, Josip Bertonec 13, Valter Puh 12, Karel Puh 12, V. Skapin 11, Branko Domicelj 11, VI. Pušenjak 9, Kern Leopold 9, Evgen Bergant 7, Danilo Kompara 6, Peter Škofič 5, Henrik Gomolj 5, E. Preatoni in St. Bertonec 4, R. Miljavec in Saša Sedlar 3, Josip Kirbiš 2 točki. Turnir je potekel v najlepšem redu.

Turnir za prvenstvo dam, gospodov v dvoje in dijaško prvenstvo se prične v nedeljo 25. t. m. v klubovih prostorih v Trubarjevi ulici 2, kjer se sprejemajo tudi prijave.

Sokolstvo

Občni zbor Sokola Muta-Vuzenica.

V nedeljo 18. t. m. pop. se je vršil v Sokolskem domu v Vuzenici prav dobro obiskan 12. občni zbor Sokola (bilo je navzočih preko 40 članov oz. članic), ki je po poročilih izkazal velik napredek tega društva v letu 1930. Po nagovoru staroste in odobrenju zapisnika 11. obč. zbora je poročal tajnik šolski upravitelj Volmaier o delu odbora v preteklem letu. O finančah je poročal postajenačelnik Ilgo, ki je po pokojnem Golobu prevzel blaginjske posle. Zanimivo je pa bilo zlasti poročilo načelnika Mravljaka, iz katerega je bilo posneti, da se je telovadilo leta 1930 v 8 oddelkih (6 v Sok. domu in 2 na Muti) in da je naraslo število naraščajoča in dec. od 24 o Božiču 1928 na 108 o Božiču 1930! Tudi uspehi dela so bili vidni na dveh lastnih telovadnih prireditvah. Pri Sokolskem domu se je izvršilo l. 1930 mnogo dela, pred vsem adaptacija spodnjih prostorov, postavitve odra in razširitev letnega telovadišča z beženskim zidom proti Dravi. Vsa poročila so bila vestno sestavljena in dana v taki obliki, da je imel vsakdo utis, da je vodstvo društva v pravih rokah, da se gospodari previdno in dobro, — zato tudi uspehi ne izostanejo.

V neki berlinski bolnici je te dni 35-letni bolnik s sekuro napadel bolnico v istem oddelku iz ljubosumnosti in jo smrti no ranil. Ko je upravnik bolnice prihitel na pomoč, je tudi njega udaril s sekuro po glavi, da se je nezavesten zgrudil. Moža so zaprli.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

49

»Prepričana sem, oče,« je odgovorila Žileta brezupno, padaje spet v svojo potrnost iz hipnega vzhičenja, ki jo je bilo okrepilo za nekaj trenutkov.

Obvladana od nenadne potrebe, govoriti o njem, je povedala na drobno vso zgodbo njune molčeče ljubezni, povedala, kako ga je čakala, kako vesela je bila, kadar je prišel in kako je plakala, kadar ga ni bilo, vse do ugrabljenja, ki ga je preprečil Manfred, do moškega nastopa Žoletovega in nazadnje, kako je šla s kraljem v Luver, kako se je pojavil mladi mož sredi veselice, povedala, kako drzno je nastopil in kako zaničljivo je nagovoril samodržca.

Tribulet jo je poslušal z globoko pozornostjo. In ko je končala, je ponovil:

»Praviš, da te ne ljubi?«

»Žalibog, oče.«

»Jaz pa ti pravim, da te obožava. Ljubezen edina more vdehniti človeku tako blazna dejanja. Bodi pripravljena, dete moje, jutri pridem pote ob isti uri, le prepusti mi vso skrb, bežala bova, in srečna boš, to ti prisežem pri tem, kar mi je najdražje na svetu, pri tvoji ljubljavi glavici.«

To rekši, je Tribulet še enkrat objel zmedeno Žileto ter odšel naglih korakov iz njenega stanovanja, zakaj gospodična De Kroazij mu je namigavala z nujnimi znamenji, da je že čas. Deklica pa je ostala sama, trepečoča in razburjena do dna duše, in mrmrala:

»Ljubi me! Ljubi me! Ali je mogoče!«

XXVI.

Vojvodinja Etampska.

Ravno tisti večer, to je par ur preden je Ivana De Kroazij peljala Tribuleta v Žiletino stanovanje — ravno tisti večer okrog devete ure, sta stopili iz Luvra skozi skrita vrata dve ženski.

V spoštljivi razdalji so jima sledili trije plemiči: De Sabo, De Žarnak, Lezinjan in Sen-Traj — trojica zvestih vojvodinj Etampske, priznane metrese Franca I.

Ena izmed obeh žensk je bila vojvodinja Etampska v svoji lastni osebi.

Druga je bila izmed njenih postrežnic in spremljevalk.

Že zdavnaj je bilo odzvonilo k počitku. Ulice so bile črne, in bojzljivo, občutljivo, pomehkuženo vojvodinjo je moralo tirati nekaj prav posebnega in mogočnega, da je tvegala svoje dragoceno zdravje na tem večernem izprehodu, in morebiti celo svoje življenje, kljub vneti paznosti treh telesnih zdravnikov.

Ona, ki je hodila samo po debelih preproh in ji baržunaste blazine niso bile nikoli dovolj mehke, kadar je položila nanjo noge, je stopala sedaj korajžno po lužah in blatu cest, zakaj tlak je bil razkošna novotarija, ki je dičila samo največje, najiminentnejše ulice.

Tako je korakala, naslanjaje se na spremljevalko; obraz ji je bil videti preplašen, in drhtlji

groze so jo izpreletavali tuintam — nič nenavadnega v tistih časih, ko je postal Pariz last uzmožev in raznovrstnih rokovnjačev, kakor hitro se je storila noč.

Ana de Pisle, vojvodinja Etampska, se je bližala takrat svojemu petdesetemu letu.

Toda bila je večša poznavalka umetnih ličil in se je okoriščala z njih najrafiniranejšimi skrivnostmi, v nasprotju s svojo rivalko Diano Poatješko, ki se je umivala poleti in pozimi z mrzlo vodo, preziraje vsakršno lepoto.

Dočim si je bila Diana ohranila mramorno lepoto, ki jo je delala podobno staroveški Diani, boginji lova, in gojila vse silne telesne vaje, divjala s konjem vsak dan po tri do štiri ure, ljubila zabavo lova in studenčke kopeli ter krotila bilžajočo se starost z vedno bedejo energijo, se je zatekala Ana Pisleška k ženskimi umetnijam, varovala se prepilja kakor kuge, nadevala si zvečer pred spanjem krinko in rokavice, napojene z dišečimi olji in vporabljala z eno besedo, vse pripomočke, ki jih nudi človeku prekanjena umetnost, da popravi na sebi nepopravljive poškodbe let.

Kadar so sijale veselične sveče, je bila še vedo očarajoča lepota.

Dianina krasota te je udarila na mah, da si jo moral občudovati.

Ana pa te je omamila s svojim prekupljivim vedenjem.

Tako sta obedve, vsaka po svojem različnem načinu, ohranili do smrti svojo lepoto, ki jo oprevajajo pesniki istega časa z nemajhnim navdušenjem.

Med tema dvema ženskama je vladalo smrtno sovraštvo.

Diana, ki je bila nemara tudi že metresa Franca I., je manevrirala tako spretno, da si je osvojila srce in čute prestolonaslednika Henrika, moža šibke duše, ki je zapravljaj svoje življenje s sanjarjenjem o slavni čini starodavnih vitezov.

Henrik je bil zdaj z dušo in telesom vazal Diana Poatješke, pred katero se je klanjala celo Katarina de Medicis, ali se vsaj delala tako, čaka je na tihem prilike za kruto maščevanje.

In Henrik je bil bodoči kralj, vzhajajoče sonce. Bil je bodočnost sama.

Obetalo se je, da postane Diana pravi kralj Francije, kakor hitro umre Franc I.

Imela je torej zase vse dvorjane, kar jih je bilo mladih in častihlepnih — vse tiste, ki so goreli nestrpnosti, igrali vlogo v javnem življenju in so spekulirali na dozdevno Henrikovo slabost.

Vojvodinja Etampska, ki je ostala kralju zvesta, je morala gledati, kako pojem njen vpliv od dne do dne. Edini vzrok njenega bivanja na francoskem dvoru je bila zdaj še ljubezen Franca I. Toda Franc I. je bil veterinjak, ki se je obračal od blondinke do brinetke; Ana mu je odpuščala vse to, samo, da ostane uradna metresa, in reči moramo celo, da se je trudila na vse načine za svojo nepogrešljivost pri kralju, olajšujoča mu vse raznovrstne nagle in mišljive ljubimkarije, samo da se ne bi zapletel v kako trajno ljubezen.

Naj si čitatelj predstavlja sliko Ane Pisleške, kako se je tresla pred starostjo in živela v neprestani grozi, da ji ne bi kak prepričan nakopal revmatizma, ki bi popačil njeno zunanost.

Predstavlja si naj neprestano vznemirjenost

te favoritke, ki je sama slutila, da je nevidna izpodkopavalka že napisala dan konca njene oblasti.

Predstavlja si naj nje častihlepno obupavanje ob sleherni novi ljubezenski osvojitvi kraljevskega ljubimca.

Uvažuje naj, da je smrtno sovražila Diano, in da je pomenil njen popolni padec popolno zmago njene rivalke na francoskem dvoru.

Tako bo čitatelj razumel, da je udaril prihod Žilete to žensko kakor blisk, in da ni mogla več zatisniti očesa, marveč se je hladnokrvno sprijaznila z nujnostjo zločina, samo da odstrani takšno zapreko.

Kdo je bilo to dekletce z blestečo lepoto, ki je zmedlo mahoma ves francoski dvor, tako da so bili vsi moški zaljubljeni in vse ženske ljubosumne nanjo?

Odkod se je vzelo?

Skriynost je odevala njeno življenje.

La Šatenjre in njegova prijatelja so ostali nedostopni za vse, še tako prebrisanu izpraševanje.

Samo nekaj je bilo vojvodinji Etampski v nekoliko pomirjenju; novodošlica je bila po vsem videzu bolna na duhu; to je dokazoval čudni prizor, ko je izjavila Žileta, da spozna v dvornem norcu Tribuleta svojega očeta.

Toda kralj jo je bil imenoval za vojvodinjo Fontenbloško.

Kralj ji je podaril velikanska posestva in prekrasno palačo.

Kralj je izjavil zoper vsako etiketo, da so ji njegova vrata odprta ob vsaki uri.

Dočim so jo zadevale te nesreče druga za drugo, je studirala Ana Pisleška nekaj dni zagonetni obraz male vojvodinje ter zaključila, da je njena umobolnost samo pritrjena krinka nevarnih ambicij.

O vsem tem je premišljevala vojvodinja Etampska, ko je korakala kljub mrazu, mogli in rokovnjačem po temnih uličicah, stopajoč naglo, kolikor je bilo mogoče v tej noči; zakaj previdnost ji ni dala, da bi vzela s seboj vsaj slugo s svetiljko, kakor je bilo v navadi tiste čase. Še več; hotela je iti peš, ker se smatra nosilnico ali kočijo za nevarno skrivnost niene noćnične poti.

Vojvodinja Etampska je obiskala hišo v nekakšni tesni smradljivi stranski ulici, po sredi je tekla mastna voda, in strehe, moleče iznad gobavih hip, so puščale v sredi jedva košček prostega neba.

»Tu je?« je zamrmrala. »Razen, če je izginila, odkar sem bila zadnjikrat tu.«

Uličica se je nahajala v bližini Dvora Čudežev.

Hiša je bila ostudna; že njena zunanost je navdajala človeka z grozo.

Vojvodinjo je izpreletelo.

Videč, da se je ustavila, so stopili spremljevalci k njej.

»Madam, kolika neprevidnost!« je zamrmral Žarnak.

»Ali se bojite?« je dejala ona s tistim povdankom, ki je lasten ženski, kadar se prestavi mahoma onstran meje strahu, da se mu ne bi bilo treba bati.

»Kako se ne bi bali, ko vas vidimo, kako se izpostavljate?«

(Nadaljevanje prih.)

Telovadni razpored Sokola-Matice v Mariboru.

Oddelek	Telovadnica	Dan	ure
Člani mlajši	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	20.—22.
Člani starejši	Gimnazija	Torek Petek	1/2 19—20
Članice mlajše	Krekova ulica	Sreda Sobota	19—20
Članice starejše	Cankarjeva šola	Torek Petek	1/2 19—1/2 20
Moški naraščaj od 14.-16 l.	Gimnazija	Ponedeljek Četrtek	1/2 19—20
Moški naraščaj od 16.-18 l.	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	1/2 19—20
Moški naraščaj, obrtni	Gimnazija	Ponedeljek Petek	20—22
Vojaški oddelek	.	Sreda	1/2 20—21
Ženski naraščaj	Krekova ulica	Ponedeljek Petek	17—1/2 19
Moška deca od 10.-14. leta	.	Torek Četrtek	17—1/2 19
Moška deca do 10. leta	Cankarjeva šola	Sreda Sobota	16—1/2 18
Ženska deca starejša	.	Sreda Sobota	1/2 18—1/2 19
Ženska deca mlajša	.	Torek Četrtek	1/2 16—17

Pletene obleke

od Din 160 dalje po meri in okusu dobite v pletarni Javornik, Vojašniška ul. 2. Maribor. 75

V gostilni »Split«

v Vetrinski ulici se toči pristno dalmatinsko vino po Din 10.— do 12.— Vsaki dan sveže morske ribe. 204

KOKS,

Mejovšek, Tattenbachova 13. tel. 2457.

Zimske nogavice,

rokavice, pletenine ter vse druge modne potrebščine v modni trgovini

Anton Paš,
Maribor, Slovenska ul. 4.

Inserirajte

v

»Večerniku«

Spominjajte se CMD!

Lokal, primeren za pisarno,

v prtiličju, tik glavnega kolodvora oddam takoj v najem. Aleksandrova cesta 48. 183

Oddam opremljeno in prazno sobo,

Vprašati Sokolska ul. 39, Studenci. 210

Lepo, prazno sobo na cesto

oddam. Jože-Vošnjakova ulica 21 I, pri sodišču. 198

Večjo množino

makulaturnega papirja

prodamo

Uprava »Jutra« in »Večernika«

Maribor, Aleksandrova cesta 13

V gostilni Dreisger

Košaki (Lajtešperk)

bo v nedeljo, dne 25. januarja

pojedina klobas (tureš)

Začetek ob 3. uri. Izborne krvave, jeterne in kranjske klobase. Prepečenec, mrežna pečenka. Prvovrstna vina, »Bock«-pivo v sodčilih. — Za obilen obisk se priporoča. A. J. Račič.